

D ů v o d y:

Odměna zaměstnance nemusí záležeti jen v hotovosti; jest možným též, že zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci příležitost k jistému výdělků, jež lze podle okolností případu očekávati (placení zpropitného obsluhujícímu personálu v podniku hostinském), jak bylo doličeno v rozh. čís. 13558 sb. n. s. Kdyby byla žalovanému úředně povolena práce přes čas, byla by se vztahovala úmluva o odměně zpropitným a stravou i na práci přes čas. Ježto však v souzené věci žalovanému práce přes čas nebyla povolena, vztahovala se úmluva o odměně zpropitným a stravou jen na pracovní dobu, pokud nepřevyšovala osm hodin denně. Jde nyní o to, zda v souzené věci byl žalovaný obohacen a to ku škodě žalobcově tím, že žalobce konal práce přes čas. O obohacení žalovaného na úkor žalobcův nebylo by lze mluvíti tehdy, dostalo-li se žalobci za práci, konanou přes čas, přiměřené náhrady tím, co obdržel na zpropitném a ve stravě. Pro posouzení věci s tohoto právního hlediska však schází potřebný skutkový podklad. Bude třeba především zjistiti, v kolik hodin žalobce nastupoval službu v podniku žalovaného. Prvých osm hodin jeho služby bude kryto úmluvou o odměně zpropitným a stravou. Práci přes čas jest pak pracovní doba, pokud následuje po těchto prvých osmi hodinách práce. Dále bude třeba zjistiti, kolik hodin byl žalobce v podniku žalovaného zaměstnán přes osmihodinovou pracovní dobu a kolik v této době přijal přibližně na zpropitném a jakou hodnotu měla strava, již dostal v této době. Na základě takto zjištěného skutkového děje bude pak uvážiti, zda tím, co dostal v době následující po prvých pracovních osmi hodinách na zpropitném a ve stravě, byl žalobce dostatečně odškodněn za to, že konal práci i v době, převyšující osmihodinovou pracovní dobu. Z toho, že žalovaný se chtěl spokojiti v době slabší návštěvy (v hodinách ranních a odpoledních) přítomností jen jediného vrchního číšníka, nelze ještě dovozovati, že by v této době šlo o práci konanou proti příkazu žalovaného, jež by ovšem neopravňovala žalobce k nároku na odměnu. Nebyloť ani tvrzeno, že by žalovaný zabraňoval v uvedené době žalobci službu ve svém podniku. Trpěl-li žalovaný, aby žalobce konal i v uvedené době službu v jeho podniku, schvaloval ji a jest proto i tuto dobu započísti do služební doby žalobcovy.

Čís. 14762.

Pojišťovací smlouva.

Byla-li podle pojišťovacích podmínek oprávněna každá strana k výpovědi po nastalé příhodě pojistné, pojistník jen tehdy, odepřela-li pojišťovna odůvodněný nárok na odškodné nebo obmeškala-li se, může pojistník tohoto svého práva použití jen pro pojistný poměr, v němž se tyto předpoklady výpovědi sběhly.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1935, Rv I 2246/35.)

Žalovaný uzavřel se žalující pojišťovnou dvě pojišťovací smlouvy, první proti škodám způsobeným požárem a výbuchem, druhou pak týka-

jící se povinného ručení žalovaného. Obě smlouvy byly uzavřeny na dobu 10 roků od 14. května 1929 do 14. května 1939. Prémie byly vždy splatny 14. května. Podle pojišťovacích podmínek mohla každá ze stran vypovědět pojišťovací smlouvu po nastalé pojistné příhodě, pojistník však jen tehdy, odepřela-li pojišťovna odůvodněný nárok na odškodné nebo obmeškala-li se v té věci. Proti žalobě na zaplacení dlužných premií z obou pojistek a to 3.482 Kč a 700 Kč namítl žalovaný, že utrpěl škodu výbuchem parního kotle, že však pojišťovna mu nahradila škodu pouze nepatrným obnosem, takže k ní ztratil důvěru a pojišťovací smlouvy vypověděl rekomandovaným dopisem. Prvý soud žalobu zamítl. Odvolací soud vyhověl žalobě, pokud šlo o požadovaný obnos 700 Kč (z pojistky proti povinnému ručení), jinak, t. j. pokud šlo o prémii z pojistky proti požáru, uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani rekursu.

Důvody:

Dovolatel vychází z právního názoru, že pojišťovna nesplnivši svoji povinnost ze smlouvy o pojištění požárním (živelním), vzbudila v žalovaném pojistníku vážné obavy, že (pojišťovna) nesplní svoji povinnost ani ohledně druhé pojistky, t. j. z povinného ručení, takže jest ztráta důvěry pojistníkovy plně odůvodněna. To pak podle jeho názoru mu dává právo na výpověď z obou pojistných smluv, neboť výpověď není ani všeobecnými pojišťovacími podmínkami (čl. 26 všeob. poj. podmínek o požár. pojištění) omezena na pojistku jednu. Náзор tento má proti sobě doslov dotýčných ustanovení všeob. podmínek (čl. 26 odst. 2 o požár. pojištění, čl. 20 odst. 1 o povinném ručení). Je-li podle nich každá strana oprávněna k výpovědi po nastalé příhodě pojistné a pojistník jen tehdy, odepřela-li pojišťovna odůvodněný nárok na odškodné, nebo obmeškala-li se v té věci, je patrné, že oprávnění k výpovědi je takto poskytnuto jen pro ten pojistný poměr, v němž se tyto předpoklady výpovědi sběhly. Tomu nasvědčuje i další obsah oněch ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, zejména o tom, od kdy se počítá lhůta k výpovědi. V ustanovení těch není nic, co by připouštělo jejich účinnost i pro jiný pojišťovací poměr. Pro výpověď z pojištění povinného ručení nebylo proto smluvních předpokladů, výpověď neměla tedy — poněvadž ji pojišťovna nepřijala — jako jednostranný úkon pro tento pojistný poměr prvních účinků, jež s ní žalovaný spojuje. Právním proto má odvolací soud za to, že tato pojišťovací smlouva dále trvá, a posoudil tudíž věc po stránce právní správně, uznáv, že je žalovaný povinen zaplatiti pojistné z tohoto pojištění. Ani rekurs není opodstatněn. Odvolací soud totiž nemá za bezpečně zjištěno, že sterilizační přístroj spadl pod živelní (požární) pojištění, poněvadž žalující strana tvrdila při posledním ústním jednání, že byl dodatkem k pojistné smlouvě z tohoto pojištění vyloučen, a tvrzení to nebylo učiněno předmětem jednání před soudem první stolice. Nařídil-li pak odvolací soud, zrušiv rozsudek prvního soudu, doplnění v tomto směru skutkového zjištění, nelze na tom dovolacímu soudu ničeho měniti, třebaže vyhražena pravomoc v zru-

šovacím usnesení odvolacího soudu. Předpoklad, z něhož rekurent vychází ve výtce nesprávného právního posouzení, jakoby šlo o jednostranné prohlášení pojišťovny, nepřijaté pojistníkem, kterým tedy nemohla pojišťovna vyloučiti z pojištění určitý předmět, nemá podkladu v dotýcném přednesu žalující strany, podle kterého se to stalo dodatkem k pojišťovací smlouvě, který má žalovaný v rukou, neboť tím se zřejmě dovolává ujednání dvoustranného.

Čís. 14763.

Vedlejší intervenient, jenž nevstoupil se svolením stran v právní rozepři jako strana, nemůže brániti hlavní straně, aby vzala žalobu zpět.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1935, R II 509/35.)

Vedlejší intervenient Josef R. navrhl, by byl proti žalované vynesena rozsudek pro zmeškání proto, že nepodala žalobní odpověď. Svůj návrh opodstatnil tím, že zažalovanou pohledávku zabavil a má tedy podle § 19 c. ř. s. právo žádati, jak navrhuje. Žaloba byla však bez přivolení žalované vzata zpět a podle názoru vedlejšího intervenienta bez jeho souhlasu neprávem. **P r v ý s o u d** návrh odmítl, **r e k u r s n í s o u d** uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu

D ů v o d y:

Josef R. založil svou vedlejší intervenci na tom, že pohledávka žalobcova byla pro jeho pohledávku 3.152 Kč s přísl. zabavena a mu k vybrání přikázána. Ježto však vedlejší intervenient nevstoupil se svolením sporných stran v právní rozepři jako strana (§ 19 (2) c. ř. s.), a ježto i shora uvedené zabavení nastalo až po podání žaloby hlavní strany, nezměnilo se zabavením, pokud se týče přikázáním pohledávky k vybrání nic na postavení žalobce jakožto hlavní strany a pána rozepře (§ 234 c. ř. s.) a byl proto žalobce oprávněn vzít žalobu zpět a Josef R. jako vedlejší intervenient nemůže tomu brániti (§ 19 (1) c. ř. s.). Řešiti otázku, zda a jaké následky má zpětvzetí žaloby na nároky Josefa R., příslušící mu vzhledem na shora zmíněné zabavení a přikázání k vybrání pohledávky žalobcovy, v daném případě netřeba.

Čís. 14764.

Pro posouzení vyživovací povinnosti manželského otce (zemědělce) přichází v úvahu nejen výnos majetku, nýbrž i majetek sám, tudíž i jeho hodnota.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1935, Rv II 752/35.)

Žalobce (manželský syn žalovaného) tvrdí, že žil se žalovaným ve společné domácnosti do roku 1920, kdy byl donucen opustiti společnou